

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความร่วมมือในการป้องกันปัญหายาเสพติดระหว่างองค์การภาครัฐและองค์การภาคเยาวชน ศึกษาเฉพาะศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) Collaboration in Drugs Abuse Prevention between Public Organizations and Youth Organizations: a Case Study of the Coordinating Center for Youths against Drugs Organization of Thailand (CYDOT)
ชื่อผู้เขียน	นายพรภณ พงษ์เพชร Mr.Pornpon Pongpetch
แผนกวิชา/คณะ	สาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.อัมพร อ่างลักษณ์
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษาคือความร่วมมือในการป้องกันปัญหายาเสพติดระหว่างองค์การภาครัฐและองค์การภาคเยาวชน ศึกษาเฉพาะศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความร่วมมือ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความร่วมมือที่เกิดขึ้น เพื่อศึกษาทักษะความสามารถของข้าราชการที่จำเป็นต้องมีในการสร้างและบริหารความร่วมมือ และเพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย. ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) สหประชาชาติพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (สปส.อป.) และคณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง

ในการศึกษาได้ใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของ ศอ.ปส.ย.ส่วนกลาง จำนวน 10 ราย และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม โดยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลและวิเคราะห์เนื้อหาและพรรณนาถึงความร่วมมือในการป้องกันปัญหายาเสพติดของ ศอ.ปส.ย. ที่เกิดขึ้น ตามกรอบและประเด็นในการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาและการวิเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

กระบวนการสร้างความร่วมมือ เริ่มต้นจากสำนักงาน ป.ป.ส. ได้พูดคุยกับ สปส.อป. เพื่อให้มารับบทบาทด้านการบริหารจัดการทางการเงินในความร่วมมือ จากนั้นจึงได้พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับแกนนำเยาวชนจากองค์กรภาคเยาวชนต่างๆ ถึงความเป็นไปได้ในการสร้างความร่วมมือ ต่อมาได้วางกรอบความร่วมมือในประเด็นต่างๆ สำหรับการดำเนินงานร่วมกัน และได้สร้างสภาพเงื่อนไขเพื่อเอื้ออำนวยการปฏิสัมพันธ์ โดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งสามารถแบ่งความไว้วางใจของ ศอ.ปส.ย. ได้ 3 ช่วง ได้แก่ “ช่วงเริ่มต้น” ซึ่งองค์กรแต่ละฝ่ายมีความไว้วางใจที่ดีต่อกัน ต่อมา คือ “ช่วงสับสน” โดยความไว้วางใจลดน้อยลงและความสัมพันธ์เริ่มห่างเหินออกไป จนทำให้เกิด “ช่วงฟื้นฟู” ซึ่งเป็นช่วงที่พยายามสร้างความไว้วางใจให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการบริหารจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละฝ่ายได้พยายามปรับการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมของแต่ละองค์กรให้ได้มากที่สุด รวมถึงมีการบริหารจัดการความขัดแย้ง โดยใช้วิธีการพูดคุยร่วมกันและพยายามปรับแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ความร่วมมืออยู่บนฐานที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์และเห็นพ้องตรงกันมากขึ้น

กิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ แบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ โครงการด้านการจัดทำและอำนวยความสะดวกยุทธศาสตร์ โครงการด้านการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์/รณรงค์เพื่อการป้องกันยาเสพติด โครงการด้านเฝ้าระวัง และโครงการด้านการพัฒนาความร่วมมือและบริหารจัดการ การดำเนินโครงการเหล่านี้ส่วนใหญ่คณะทำงานเยาวชน ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางมีบทบาทนำ ส่วนสำนักงาน ป.ป.ส. มีบทบาทในการให้คำปรึกษา อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ป.ป.ส. มีอิทธิพลทางความคิดต่อคณะทำงานเยาวชนฯ อยู่พอสมควร

การบริหารจัดการความร่วมมือ ศอ.ปส.ย.เป็นรูปแบบผู้ให้และผู้รับ (Donor-Recipient Model) โดยเป็นความสัมพันธ์ของผู้ให้ทรัพยากรและผู้รับทรัพยากรที่พึ่งพาต่อกัน อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งถือเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากผู้ให้ทรัพยากรไม่สามารถควบคุมหรือบังคับให้ผู้รับทรัพยากรดำเนินการตามได้ จึงจำเป็นต้องใช้การเจรจาต่อรอง รวมถึงผู้รับทรัพยากรจะแสวงหาการเปลี่ยนแปลงที่ดียิ่งขึ้น

ด้านทักษะ ความสามารถของข้าราชการที่วิเคราะห์ได้ พบว่า ควรมีในการบริหารจัดการความร่วมมือ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ประการแรก คุณลักษณะภายในบุคคล ซึ่งควรมีคุณลักษณะในการมองภาพรวม มีความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น มีจิตสาธารณะ ความยืดหยุ่นและความอดทน ประการที่สองทักษะความสามารถการบริหารจัดการระหว่างบุคคล/องค์กรภายในความร่วมมือ โดยข้าราชการควรมีความสามารถในการวางตัวและรักษาระยะห่าง มีทักษะ

การเจรจา การสื่อสารและการประนีประนอม และประการสุดท้าย ทักษะความสามารถการบริหารจัดการภายใน/ภายนอกความร่วมมือ ซึ่งข้าราชการควรมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ พบว่า ศอ.ปส.ย. ยังไม่สามารถบรรลุผลตามที่ตั้งไว้ได้ โดยการสร้างความร่วมมือที่เกิดขึ้นโดยรวมยังอยู่ในระดับการประสานงาน (Coordination) และการร่วมปฏิบัติการ (Cooperation) ซึ่งระดับความร่วมมือ (Collaboration) ยังเกิดขึ้นไม่เต็มที่นัก ทำให้ยังไม่สามารถส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดในวงกว้างได้ อย่างไรก็ตาม ศอ.ปส.ย. ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และการสนับสนุนทรัพยากรที่เป็นระบบมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษา คือ ศอ.ปส.ย. ส่วนกลางควรระบุและรวบรวมบุคคลและองค์การเข้ามาในความร่วมมือจากขอบเขตแห่งภาระหน้าที่ ควรสร้างระบบการพัฒนาและทดแทนเยาวชน ควรมีข้าราชการระดับเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ศอ.ปส.ย. ที่ชัดเจน องค์การใน ศอ.ปส.ย. ควรพบปะ พูดคุยและทำกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ ควรเพิ่มกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแสวงหาแนวทางการปรับเปลี่ยน และควรเปิดพื้นที่ความร่วมมือให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่ทางสังคมหรือโอกาส สำหรับข้อเสนอต่อการสร้างและบริหารจัดการความร่วมมือขององค์การอื่นๆ คือ ไม่ควรริเริ่มโดยการจัดตั้งจากภาครัฐ ควรบริหารบุคลากรบนพื้นฐานทักษะความสามารถ ควรยึดพื้นฐานความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และควรมีความเข้าใจเยาวชน